

Ekke Väli (esiplaanil) oli esimene, kelle askeldustest inimpea moodi asi välja paistis.

Tairo Lutter

Kunda tehase asutajast tehakse seitse kuju

Seitse kujurit teeb Kundas rahva silme all kümne päevaga seitse erinevat kuju ühest ja samast mehest – Kunda tsemenditehase rajajast parun John Girard de Soucantonist.

Andres Pulver
andres.pulver@virumaateataja.ee

Seitse kujurit alustas teisipäeval Kunda kesklinnas rahva silme all tööd, et järgmiseks reedeks valmiks seitse kunagise Kunda mõisa omaniku ja tsemenditehase rajaja parun John Girard de Soucantoni betoonkuju.

Ettevõtmise eestvedaja Simson von Seakylli sõnul sündis mõte Kundas betoonist skulptuure teha juba tükk aega tagasi. "Sain Rakveres Kunda linnapeaga kokku, rääkisin talle asjast ja mees võttis kohe vedu," pajatas Simson.

"Väga hea mõte ja huvitav üritus," kiitis Kunda linnapea Allar Aron vastu. "Ootame huvi tulemust."

Simsoni sõnul oli tal algu-

ses plaanis, et iga kujur teeb lihtsalt mõne abstraktse töö, aga kui Kunda tsemendimuseumist tuli pakkumine teha John Girard de Soucantoni portree, võeti kohe vedu.

Parun Münchhausen

"Ta on nii kihvti näoga vanamees," ütles Simson von Seakyll ja lisas, et läti kujur Edvins Krumins arvas esimese hooga, et see on hoopis parun von Münchhausen.

Krumins võttis osa ka mulu Kadrina kujurite sümposiumist, mis kujurite arvates läks väga hästi korda. Sestap on neli Kadrinas tegevuses olnud kujurit – lisaks Simsonile ja Kruminsile ka Art Allmägi ja Marju Vaher – kohal Kundas-ki.

Seni pole kuum ilm kunstnike töö juures seganud. "Saabki seljad natuke pruuniks, muidu istuksime ateljees," naeris Simson.

Oma ideedest ei kippunud kunstnikud eriti rääkima. Eneken Maripuu siiski poetas vihjeks, et John Girard de Soucanton olnud tema arvates väga mitmekülgne mees, mida ta ka oma tööga püüab

edasi anda. Simsoni arvates tuleb iga valmis töö selle autori nägu ja kontseptsiooni ei saa enne töö valmimist välja öelda. "Lõpuks tuleb ikka natuke teistmoodi välja, hakka siis veel uut kontseptsiooni mõtlema," lisas ta.

Keegi seitsmest kujurist ei ole varem betoonist kujusid modelleerinud. Valatud on küll, aga vormi tegemiseks ja valamiseks lihtsalt aega ei jätku, nii tulebki betooni nagu savi karkassi peale panna.

Kunda muuseumi juhataja Marge Salumäe kutsus huvilisi kujurite tööd jälgima. Ta lisas, et järgmise neljapäevani on pillimehed igal öhtul kell 19 kujureid ja pealtvaatajaid lõbustamas.

Tsemenditehase rajaja kujud avatakse järgmisel reedel, 21. juulil alates kella 13st seitsmes paigas Kunda linnas.

"Üks kuju pannakse tsemenditehase uue kontori ette, teine vana kontori ehk praeguse muuseumi juurde, kolmas esimese tsemenditehase varemete juurde, neljas sadamasse, viies kunagise tehase direktori maja ehk praeguse klubi juurde, kuues keskväljakule," loetles Salumäe. Seitsmenda kuju püstitamise koht jääb saladuseks.

KUJURID

- Simson von Seakyll,
- Ekke Väli,
- Edvins Krumins,
- Marju Vaher,
- Eneken Maripuu,
- Art Allmägi,
- Bruno Kadak.

Marge Salumäe sõnul avab iga kuju vastava kohaga seotud inimene koos kuju autoriga.

Suka Anton

Kunda mõisa omanik John Girard de Soucanton ehk rahvapärased Suka Anton (1826-1896) oli huvitatud võimalusest toota tsemendi kohapealsest merglist ja sinisavist. Esimesed tonnid tsemendi toodeti tema eestvõttel 1870. a.

1886. a sai valmis kitsarööpmeline raudtee, mis ühendas ettevõtet sadamaga, vahemikus 1892-1898 ehitati juurde veel teinegi tehas. Alates aastast 1893 kasutati toorme kaevandamisest aurumasinad ja ehitati Kunda jõele hüdroelektrijaam, esimene Eestis.

22. augustil möödub John Girard de Soucantoni sünnist 180 aastat.